

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Շեն Հոլդինգ»

Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2015թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	2
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	5
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	6
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

Լիցենզիա ԱԾ 102
Հասցե Նալբանդյան 50/136 , ք Երևան
ՀՀ,
Հեռախոս +374(10) 52 08 47

www.4aconsulting.am
info@4aconsulting.am

License ԱԾ 102
Address Nalbandyan 50/136, Yerevan,
RA
Telephone +374(10) 52 08 47

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Շեն Հոլդինգ» ՓԲԸ -ի բաժնետերերին,

Մեր կողմից իրականացվել է «Շեն Հոլդինգ» ՓԲԸ (Ընկերություն) կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար տնօրինության պատասխանատվություն

Ընկերության տնօրինությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան կազմելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար: Այս պատասխանատվությունը ներառում է՝ խաբեության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգի սահմանում, կիրառում և պահպանում, հաշվապահական հաշվառման համապատասխան քաղաքականության ընտրություն և կիրառում, ինչպես նաև տվյալ հանգամանքներում ողջամիտ հաշվապահական գնահատումների կատարում:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մեր պարտականությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք պահպանենք մասնագիտական վարքագծի կանոնները, աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք այնպես, որպեսզի ձեռք բերենք ողջամիտ հավաստիացում՝ ֆինանսական հաշվետվությունների՝ էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու նպատակով ընթացակարգերի իրականացում: Ընթացակարգերի ընտրությունը հիմնված է աուդիտորի դատողության վրա, ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկերը գնահատելիս աուդիտորն ուսումնասիրում է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգը՝ տվյալ

հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր ընտրելու, բայց ոչ Շնչհանձնարարության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով:

Աուդիտը ներառում է կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, տնօրինության կողմից կատարած հաշվապահական գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատում:

Մեր համոզմամբ՝ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «Շեն Հոլդինգ» ՓԲԸ-ի՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

20 հունիսի, 2016թ.

Անիկ Մարտիրոսյան

Տնօրեն-Բաժնետեր

Անդրեաս Հովհաննիսյան

Աուդիտի ղեկավար-Բաժնետեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ	2015թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	5	13,469,665	13,645,154
Ներդրումային գույք	6	303,167	303,167
Ոչ նյութական ակտիվներ		14,672	11,034
Բաժնեմասն-մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ	7	183,057	13
Տրամադրված փոխառություններ	8	-	1,711,280
Գուդվիլ	9	414,670	414,670
Տրված կանխավճարներ	10	2,289,076	10,488
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		-	298,490
		<u>16,674,307</u>	<u>16,394,296</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	11	2,586,835	1,845,945
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	12	1,300,577	1,409,281
Շահութահարկի գծով գերավճար		50,782	-
Դրամական միջոցներ	13	71,275	65,014
		<u>4,009,469</u>	<u>3,320,240</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>20,683,776</u>	<u>19,714,536</u>
<i>Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ</i>			
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Կանոնադրական կապիտալ	14	5,464,000	3,350,000
Էմիսիոն եկամուտ	14	733,000	-
Կուտակված շահույթ		679,436	2,843,223
		<u>6,876,436</u>	<u>6,193,223</u>
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր, փոխառություններ և պարտատոմսեր	15	9,015,458	7,866,574
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	16	723,289	756,747
		<u>9,738,747</u>	<u>8,623,321</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	15	2,085,391	2,347,287
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	17	1,983,202	2,531,917
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	18,788
		<u>4,068,593</u>	<u>4,897,992</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>20,683,776</u>	<u>19,714,536</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2016թ. հունիսի 20-ին՝

Գործադիր տնօրեն
Պապ Բադալյան

Գլխավոր հաշվապահ
Սերգեյ Սահակյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
Իրացումից հասույթ	18	3,770,556	3,763,740
Վաճառքի ինքնարժեք	19	(2,371,195)	(2,340,768)
Համախառն շահույթ		1,399,361	1,422,972
Այլ եկամուտ	20	68,106	904,503
Իրացման ծախսեր	21	(660,987)	(829,683)
Վարչական ծախսեր	22	(199,343)	(236,722)
Այլ ծախսեր	23	(297,059)	(366,224)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		310,078	894,846
Ֆինանսական ծախս	24	(938,988)	(825,146)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների արժեզրկումից ծախսեր	7	(1,494,986)	-
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	25	(70,779)	(1,017,419)
Շահույթ/վնաս մինչև հարկերը		(2,194,675)	(947,719)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	26	30,888	(50,821)
Զուտ շահույթ/վնաս		(2,163,787)	(998,540)
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն</i>			
<i>վերադասակարգվի շահույթին կամ վնասին</i>		-	-
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում կվերադասակարգվեն</i>			
<i>շահույթին կամ վնասին</i>		-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		(2,163,787)	(998,540)

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Պահուստային կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,350,000	433,833	225,000	3,282,928	7,291,761
Տարվա վնաս 2014թ. Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	(998,540)	(998,540)
Վերագրում կուտակված շահույթին	-	(433,833)	(225,000)	658,833	-
Շահաբաժին	-	-	-	(99,998)	(99,998)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>3,350,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,843,223</u>	<u>6,193,223</u> (2,163,787)
Տարվա վնաս 2015թ. Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	(2,163,787)	(2,163,787)
Կանոնադրական կապիտալի ավելացում	<u>2,114,000</u>	<u>733,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,847,000</u>
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>5,464,000</u>	<u>733,000</u>	<u>-</u>	<u>679,436</u>	<u>6,876,436</u>

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ/վնաս	(2,163,787)	(998,540)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	531,074	528,991
Հիմնական միջոցի օտարումից վնաս	30,953	7,693
Շահութահարկի գծով ծախս/փոխհատուցում	(30,888)	50,821
Ֆինանսական եկամուտ/ծախս	938,988	825,146
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	70,779	1,017,419
Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխություններ	(622,881)	1,431,530
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	88,669	(221,639)
Պաշարների փոփոխություն	(740,890)	199,067
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(523,264)	546,402
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(1,798,366)	1,955,360
Վճարված տոկոսներ	(938,988)	(727,605)
Վճարված շահութահարկ	(72,140)	(65,588)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	(2,809,494)	1,162,167
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների օտարում	9,914	32,926
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(332,373)	(2,183,168)
Տրված կանխավճարների փոփոխություն	(2,278,588)	(5,306)
Պաշարներից վերադասակարգում	(67,717)	(601,657)
Տրամադրված փոխառություն, զուտ	1,612,517	(1,201,650)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրում, զուտ	(183,044)	1,355,168
Վերադասակարգում հիմնական միջոցներ	298,490	-
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(940,801)	(2,603,687)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Կապիտալի համալրում	2,847,000	-
Շահաբաժնի վճարում	-	(99,998)
Վարկեր և փոխառություններ, զուտ	906,735	1,562,894
Ֆինանսական գործունեության համար ստացված զուտ դրամական միջոցներ	3,753,735	1,462,896
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում/աճ	3,440	21,376
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	2,821	2,041

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	65,014	41,597
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	71,275	65,014

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

Ընկերությունը գրանցվել է 1995թ. դեկտեմբերի 29-ին Հայաստանի Հանրապետության պետական ռեգիստրի Երևանի Շենգավիթի տարածքային բաժնում և համարվում է «Շեն-Կոնցեռն» ԲԲԸ-ի իրավահաջորդը՝ համաձայն 1999թ. դեկտեմբերի 16-ի հիմնադիր ժողովի արձանագրության:

«Շեն-Կոնցեռն» ԲԲԸ-ն հանդիսանում է «Հայռետուրսիմպեքս» ԲԲԸ-ի իրավահաջորդը, որն անվանափոխվել է 1998թ. մայիսի 22-ին կայացած բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովի կողմից Ընկերության անվանափոխության մասին որոշման (արձանագրություն N 1) համաձայն: «Հայռետուրսիմպեքս» ԲԲԸ-ն էլ իր հերթին հանդիսանում է «Հայգունմետվաճառ» ձեռնարկության իրավահաջորդը, որը անվանափոխվել է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության նյութական ռեսուրսների նախարարության 1993թ. դեկտեմբերի 30-ի հրամանի՝ որպես «Հայռետուրսիմպեքս» առևտրա-միջնորդային ֆիրմա: Վերջինս համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 1995թ. հուլիսի 6-ի N 575 որոշման սեփականաշնորհվել է և վերակազմավորվել որպես «Հայռետուրսիմպեքս» ԲԲԸ՝ հանդիսանալով վերակազմավորված ընկերության իրավահաջորդը:

«Հանթանան Բիլդինգ Փրոդաքթս» ՍՊԸ-ի, «Շեն Գրուպ» ՓԲԸ-ի և «Շեն-Կոնցեռն» ՓԲԸ-ի բաժնետերերի 29.11.2012թ-ին կայացած համատեղ ընդհանուր ժողովի որոշման համաձայն կատարվել է «Հանթանան Բիլդինգ Փրոդաքթս» ՍՊԸ-ի, «Շեն Գրուպ» ՓԲԸ-ի միացումը «Շեն-Կոնցեռն» ՓԲԸ-ին:

Ընկերությունը հանդիսանում է «Հանթանան Բիլդինգ Փրոդաքթս» ՍՊԸ-ի և «Շեն Գրուպ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդը՝ փոխանցման ակտի համապատասխան:

«Շեն Հոլդինգ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Շեն-Կոնցեռն» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդը, որն անվանափոխվել է 2013թ.-ի հունիսի 11-ին «Շեն-Կոնցեռն» ՓԲԸ-ի բաժնետերերի 13.05.2013թ. կայացած ընդհանուր ժողովի որոշման համաձայն:

Ընկերության բաժնետերերն են հանդիսանում՝

Բաժնետեր	Բաժնեմաս %	Տեղաբաշխված հասարակ անվանական բաժնետոմսերի քանակ, հատ 31.12.2015	Բաժնեմաս %	Տեղաբաշխված հասարակ անվանական բաժնետոմսերի քանակ, հատ 31.12.2014
Սամվել Բեգլարյան	99.963	477,925	99.928	334,759
Պապ Բադալյան	0.017	82	0.024	82
Գոհար Գալստյան	-	-	0.010	35
Անահիտ Բալիկյան	0.007	32	0.009	32

Վարդկես Ավայան	0.009	44	0.013	44
Ռաֆայել Ֆարմազյան	-	-	0.005	16
Աբգար Եղոյան	0.003	14	0.004	14
Արտուր Բաբախանյան	-	-	0.004	12
Մարիամ Նալբանդյան	-	-	0.001	3
Գառնիկ Բաբայան	0.001	3	0.001	3
	100.000	478,100	100.000	335,000

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Շիրակի 2/2, ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն:

2015թ. Ընկերության աշխատողների տարեկան միջին թիվը կազմել է 416 մարդ (2014թ.՝ 417):

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

2.2 Ճանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ ղեկավարության համոզմամբ այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ի համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 27-ում:

2.5 Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<ՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից: Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների, փոփոխությունների և մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև: Որոշ այլ նոր

ստանդարտներ և մեկնաբանություններ թողարկվել են, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն կունենան:

ՖՀՄՍ 9. «Ֆինանսական գործիքներ»

ՀՀՄՍԽ-ն մտադրված է ՀՀՄՍ 39-ը՝ «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջությամբ փոխարինել ֆՀՄՍ 9-ով: Առ այսօր թողարկվել են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման վերաբերյալ, ինչպես նաև հեջավորման վերաբերյալ գլուխները: Սույն գլուխները կիրառելի կլինեն 2018թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Ընկերության ղեկավարությունը դեռևս պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Դեկավարությունը չի նախատեսում ֆՀՄՍ 9-ը կիրառել նախքան ստանդարտն ամբողջովին պատրաստ լինի և հնարավոր լինի գնահատել դրա ընդհանուր ազդեցությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբերվող այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից հրապարակված՝ արտարժույթային շուկաներում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 483.75 ՀՀ դրամ, 1 ԵՎՐՈ՝ 528.69 ՀՀ դրամ, 1 ռուբլին՝ 6.62 ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 474.97 ՀՀ դրամ 1 ԵՎՐՈ՝ 577.47 ՀՀ դրամ): Իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքով: Այն ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարներ, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի ու ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր, շինություններ	- 80 տարի
Շենքերի ջեռուցման համակարգեր	- 20 տարի

Շենքերի տանիք	- 15 տարի
Կառուցվածքներ	- 50 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	- 18 տարի
Մեքենաներ, սարքավորումներ	- 5-20 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա	- 5-7 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 20 տարի
Արտադրական և տնտեսական գույք	- 20 տարի
Այլ հիմնական միջոցների դասեր	- 5-12 տարի:

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվները օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի համակարգչային ծրագրերի համար:

3.4 Ներդրում ասոցիացված ընկերությունում

Ընկերությունն ունի ներդրում «Շեն Ջորջիա» ՍՊԸ -ի կանոնադրական կապիտալում՝ բաժնեմասի 35%: «Շեն Ջորջիա» ՍՊԸ-ն հիմնականում իրականացնում է շինանյութերի արտադրություն և շինարարական աշխատանքներ Կրաստանի Հանրապետության տարածքում: Ներդրումը ասոցիացված ընկերությունում հաշվառվում է ինքնարժեքով: Բաժնեմասնակցության մեթոդը չի կիրառվում քանի որ մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, այսինքն չունի նվազագույնը մեկ դուստր կազմակերպություն:

3.5 Վարձակալված ակտիվներ

Համաձայն ՀՀՍՍ 17. «Վարձակալություն»՝ վարձակալված ակտիվի սեփականության իրավունքը փոխանցվում է վարձակալին, երբ նրան են փոխանցվում սեփականության իրավունքի հետ կապված բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Վարձակալված ակտիվը վարձակալության սկզբում ճանաչվում է վարձակալված գույքի իրական արժեքով կամ նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով, եթե վերջինս ավելի փոքր է: Համապատասխան գումարը ճանաչվում է որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն, անկախ նրանից, որ վարձակալական վճարների մի մասը կարող է վճարման ենթակա լինել մինչև վարձակալության սկիզբը:

Ընկերության բոլոր վարձակալությունները դիտվում են որպես գործառնական վարձակալություններ: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները գծային հիմունքով ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վարձակալության հետ կապված ծախսերը, ինչպիսիք են պահպանման և ապահովագրության, ծախսագրվում են իրականացման պահին:

3.6 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով միջին կշռված արժեքի բանաձևով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում, սկզբնական չափում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ երբ փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվները, բոլոր նշանակալից ռիսկերն ու հատուցումները:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետագա չափումը ներկայացված է ստորև:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը

Հետագա չափումն իրականացնելու համար ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների, բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների՝

- դեբիտորական պարտքեր,
- ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և որը ցույց է տալիս, թե իրական արժեքի փոփոխության արդյունքում ստացվող օգուտներն ու վնասերը պետք է ճանաչվեն համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, թե ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 28.2-ում:

Ընկերության բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով մարման ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվի արժեքը կման գնահատումն իրականացվում է առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ համապատասխանաբար «ֆինանսական ծախս» և «ֆինանսական եկամուտ» հոդվածներում:

I. Դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշվող չեն ակտիվ շուկայում:

Ընթացիկ դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեքը կման պահուստը: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեքը կման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Ընկերությունը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և ժամանակին չվճարումը ցուցանիչ են այն բանի, որ առևտրային դեբիտորական պարտքն արժեքը կման է: Պահուստի գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա

կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

II. Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները ներառում են կանխիկ միջոցներ, բանկային հաշիվների մնացորդներ և դրամական միջոցներ ձանապարհին, որոնք ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր» կատեգորիայում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և հետագա չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը՝ ներառյալ ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները, որոնք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորություններն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 28.2-ում:

I. Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ձանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Սկզբնական ձանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ձանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

II. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ձանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.8 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ձանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը իրացման զուտ արժեքից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է դրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ձանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ձանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորուստի

հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշի առկայության բացահայտման համար: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, եթե առկա է որևէ անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ ազդել են ներդրման ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկումից կորուստն ուղղակիորեն նվազեցվում է ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է հնարավոր կորուստների պահուստի միջոցով:

3.9 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.10 Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի զեղչման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքն, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.11 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ, ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ձգարտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գուդվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

3.12 Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտները որոշելիս, ղեկավարությունը հետևում է Ընկերության ծառայության ճյուղերին, որոնք ներկայացնում են Ընկերության կողմից արտադրվող շինանյութերը, ներմուծված և ձեռք բերված ապրանքները և ծառայությունները:

«Շինարարական արտադրանքներ» սեզմենտի գործունեությունը ներառում է Ընկերության կողմից շինանյութերի արտադրությունը: «Ապրանքներ» սեզմենտը ներառում է ներմուծված տեքստիլ ապրանքները և այն ապրանքները, որոնք Ընկերությունը ձեռք է բերում կառուցման աշխատանքների կատարման նպատակով: «Աշխատանքներ և ծառայություններ» սեզմենտը ներառում է կառուցման պայմանագրերը և բեռնաթափման, պահեստավորման և վերաբեռնման ծառայությունների մատուցումը:

Այս գործառնական սեզմենտներից յուրաքանչյուրի նկատմամբ մոտեցումը տարբեր է, քանի որ այս ճյուղերից յուրաքանչյուրը պահանջում է տարբեր ռեսուրսների կիրառում, ինչպես նաև մարքեթինգի տարբեր մոտեցումներ: Ընկերության կողմից կիրառվող սեզմենտային հաշվետվությունների համար ՖՀՄՍ 8 «Սեզմենտային հաշվետվություններ» համաձայն չափման քաղաքականությունը նույնն է, ինչ որ ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառվող քաղաքականությունը՝ այսինքն հասույթը, ծախսերը ներառված չեն գործառնական սեզմենտների գործառնական եկամտի գումարը որոշելիս: Ի լրումն, այն կորպորատիվ ակտիվները, որոնք ուղղակիորեն չեն առնչվում ցանկացած գործառնական սեզմենտի բիզնես գործունեությանը, չեն տեղաբաշխվում սեզմենտին:

3.13 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրական զեղչերը և իջեցումների գումարները:

Հասույթից նվազեցվում են վերադարձվելիք ապրանքների գնահատված գումարները և գնահատված նվազեցումները:

Ընկերության հասույթը առաջանում է ներկերի, չոր շաղախի արտադրանքի, բետոնե բլոկների, տեքստիլ և կերամիկական ապրանքների վաճառքից, ինչպես նաև ծառայությունների մատուցումից: Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցումների իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրական զեղչերը և իջեցումների գումարները:

Հասույթը ճանաչվում է, երբ ապրանքները առաքվում են գնորդին և Ընկերությունը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները: Հասույթը ճշգրտվում է վերադարձված ապրանքների գումարով: Հասույթը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացված է՝ հաշվի առնելով ետ վերադարձված ապրանքների գումարը:

Սեփական արտադրանքի վաճառք

Սեփական արտադրանքի վաճառքից հասույթը առաջանում է ներկերի, չոր շաղախների, բետոնե բլոկների և կիրի իրացումից և ճանաչվում է գործարքի փաստացի իրականացման ժամանակ:

Ներմուծված ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից հասույթը առաջանում է կերամիկական և տեքստիլ ապրանքների իրացումից և ճանաչվում է գործարքի փաստացի իրականացման ժամանակ:

Ընկերությունում այժմ որպես գործառնական սեզմենտներ գործում են երեք ճյուղեր՝ «Շինարարական արտադրանքներ», «Ապրանքներ» և «Աշխատանքներ և ծառայություններ»: «Շինարարական արտադրանքներ» սեզմենտի գործունեությունը ներառում է Ընկերության կողմից շինանյութերի արտադրությունը: «Ապրանքներ» սեզմենտը ներառում է ներմուծված տեքստիլ ապրանքները և այն ապրանքները, որոնք Ընկերությունը ձեռք է բերում կառուցման աշխատանքների կատարման նպատակով: «Աշխատանքներ և ծառայություններ» սեզմենտը ներառում է կառուցման պայմանագրերը և բեռնաթափման, պահեստավորման և վերաբեռնման ծառայությունների մատուցումը:

Այս գործառնական սեզմենտները վերահսկվում և ռազմավարական որոշումները ընդունվում են հիմնվելով ճշգրտված սեզմենտային գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հոդված 2015թ.	Շինարարակա ն արտադրանք	Ապրանքնե ր	Աշխատանքներ և ծառայություններ	Ընդամեն ը
<i>Հասույթ</i>	2,932,266	471,495	267,779	3,671,540
Արտաքին հաճախորդներից	99,016	-	-	99,016
Այլ սեզմենտներից	-	-	-	-
<i>Սեզմենտի հասույթ</i>	<u>3,031,282</u>	<u>471,495</u>	<u>267,779</u>	<u>3,770,556</u>
Հումքի և նյութերի ինքնարժեք	1,050,467	287,283	24,043	1,361,793
Աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսեր	533,723	161,669	35,327	730,719
Ոչ ֆինանսական ակտիվների մաշվածություն և ամորտիզացիա	454,636	46,475	5,137	506,248
Այլ ծախսեր	248,650	198,070	49,588	496,308
Սեզմենտի գործառնական շահույթ	<u>743,806</u>	<u>(222,002)</u>	<u>153,684</u>	<u>675,488</u>
				<u>12,430,06</u>
Սեզմենտի ակտիվներ	<u>10,483,768</u>	<u>1,804,873</u>	<u>141,423</u>	<u>4</u>
Սեզմենտի պարտավորություններ	<u>1,084,146</u>	<u>78,539</u>	<u>17,697</u>	<u>1,180,382</u>

Հոդված 2014թ.	Շինարարակա ն արտադրանք	Ապրանքնե ր	Աշխատանքներ և ծառայություններ	Ընդամեն ը
<i>Հասույթ</i>				
Արտաքին հաճախորդներից	2,699,036	905,140	134,244	3,738,420
Այլ սեզմենտներից	25,320	-	-	25,320
<i>Սեզմենտի հասույթ</i>	<u>2,724,356</u>	<u>905,140</u>	<u>134,244</u>	<u>3,763,740</u>
Հումքի և նյութերի ինքնարժեք	1,289,557	609,177	43,958	1,942,692
Աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսեր	272,436	141,026	23,977	437,439
Ոչ ֆինանսական ակտիվների մաշվածություն և ամորտիզացիա	132,512	32,588	8,473	173,573

Այլ ծախսեր	165,719	135,871	13,600	315,191
Սեզմենտի գործառնական շահույթ	864,132	(13,522)	44,236	894,846
Սեզմենտի ակտիվներ				16,347,656
	13,177,150	2,654,024	516,482	6
Սեզմենտի պարտավորություններ	1,192,471	171,024	12,096	1,375,591

Ընկերության գործառնական սեզմենտների գումարները համադրվում են ֆինանսական հաշվետվությունների հետ հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ

	2015թ.	2014թ.
Սեզմենտի հասույթ		
Շինարարական արտադրանք	3,031,282	2,724,356
Ապրանքներ	471,495	905,140
Աշխատանքներ և ծառայություններ	267,779	134,244
	<u>3,770,556</u>	<u>3,763,740</u>
Սեզմենտի շահույթ/(վնաս)		
Շինարարական արտադրանք	743,806	864,132
Ապրանքներ	(222,002)	(13,522)
Աշխատանքներ և ծառայություններ	153,684	44,236
	<u>675,488</u>	<u>894,846</u>
Սեզմենտի ակտիվներ		
Շինարարական արտադրանք	10,483,768	13,177,150
Ապրանքներ	1,804,873	2,654,024
Աշխատանքներ և ծառայություններ	141,423	516,482
	<u>12,430,064</u>	<u>16,347,656</u>
Սեզմենտի պարտավորություններ		
Շինարարական արտադրանք	1,084,146	1,192,471
Ապրանքներ	78,539	171,024
Աշխատանքներ և ծառայություններ	17,697	12,096
	<u>1,180,382</u>	<u>1,375,591</u>

5 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Հող, շենքեր և շինություններ կառուցվածքներ	Մեքենաներ, սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ, փոխանցող	Արտադրական, տնտեսական գույք	Անավարտ շինարարություն և այլ հիմնակա	Ընդամենը
------------	---	---	-----------------------------	--------------------------------------	----------

	հարմարանքներ			ն միջոցներ	
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2014թ. հունվարի					13,126,47
1-ի դրությամբ	8,853,339	3,384,669	212,526	675,945	9
Օտարում	-	(42,400)	-	(3,782)	(46,182)
Ավելացում	1,643,273	373,357	12,112	152,944	2,181,686
Ներքին շարժ	5,618	12,556	578	(18,752)	-
2014թ. դեկտեմբերի					15,261,98
31-ի դրությամբ	<u>10,502,230</u>	<u>3,728,182</u>	<u>225,216</u>	<u>806,355</u>	<u>3</u>
Օտարում	(316)	(9,500)	(50)	(34,962)	(44,828)
Ավելացում	57,608	222,414	16,958	29,259	326,239
Վերադասակարգում	-	3,758	68,040	(4,081)	67,717
Ներքին շարժ	172,749	-	-	(172,749)	-
2015թ. դեկտեմբերի					15,611,11
31-ի դրությամբ	<u>10,732,271</u>	<u>3,944,854</u>	<u>310,164</u>	<u>623,822</u>	<u>1</u>
<i>Կուտակված մաշված.</i>					
2014թ. հունվարի					
1-ի դրությամբ	399,919	549,748	59,420	87,070	1,096,157
Տարվա ծախս	203,161	273,979	16,351	32,742	526,233
Օտարման հետևանքով դուրս գրված	-	(5,216)	-	(345)	(5,561)
2014թ. դեկտեմբերի					
31-ի դրությամբ	<u>603,080</u>	<u>818,511</u>	<u>75,771</u>	<u>119,467</u>	<u>1,616,829</u>
Տարվա ծախս	195,127	285,029	16,083	32,339	528,578
Օտարման հետևանքով դուրս գրված	-	(458)	(2)	(3,501)	(3,961)
2015թ. դեկտեմբերի					
31-ի դրությամբ	<u>798,207</u>	<u>1,103,082</u>	<u>91,852</u>	<u>148,305</u>	<u>2,141,446</u>
<i>Հաշվեկշռային Արժեք</i>					
2014թ. դեկտեմբերի					13,645,15
31-ի դրությամբ	<u>9,899,150</u>	<u>2,909,671</u>	<u>149,445</u>	<u>686,888</u>	<u>4</u>
2015թ. դեկտեմբերի					13,469,66
31-ի դրությամբ	<u>9,934,064</u>	<u>2,841,772</u>	<u>218,312</u>	<u>475,517</u>	<u>5</u>

Բանկային վարկերն ապահովելու նպատակով՝ Ընկերությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 649,746 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,935,019 հազ. դրամ) հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ:

6 Ներդրումային գույք

Ընկերությունը ձեռք բերված թվով 2 (երկու) բնակարանները 303,167 հազար դրամ արժեքով դասակարգվել է որպես ներդրումային գույք:

7. Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարեսկզբի մնացորդ	13	1,355,181
Ներդրման վերադասակարգում	1,668,022	(1,355,168)
Արժեզրկումից ծախսեր	(1,494,986)	-
Վերագնահատումից եկամուտ	10,008	-
Տարեվերջի մնացորդ	183,057	13

Ընկերությունը 2015թ. փոխառությունը դասակարգել է, որպես բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրում: Բաժնեմասնակցությամբ հաշվառվող ակտիվը արժեզրկվել է: Արժեզրկված ակտիվի գումարը կազմում է 1,494,986 ՀՀ դրամ:

Ընկերության ներդրումը «Շեն Ջորջիա» ՍՊԸ-ի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 378,412.7 ԱՄՆ դոլար գումարով (կանոնադրական կապիտալի 35%-ը):

8. Տրամադրված փոխառություններ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարեսկզբի մնացորդ	1,711,280	261,406
Տրամադրում	(18,671)	792
Փոխարժեքային տարբերությունից եկամուտ	19,739	248,224
Ներդրման վերադասակարգում	(1,668,022)	1,355,168
Մարում	(44,326)	(154,310)
Տարեվերջի մնացորդ	-	1,711,280

Ընկերությունը 2015թ.-ին փոխառությունը ձևակերպել է, որպես ներդրում:

9. Գուղվիլ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխանցված հատուցման իրական արժեք	1,600,000	1,600,000
Որոշելի ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների զուտ գումար	(1,185,330)	(1,185,330)
	414,670	414,670

10. Տրված կանխավճարներ

Ընկերության կողմից տրված կանխավճարները կատարվել են հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու համար: Կանխավճարների հիմնական մասը տրվել է Parket Makina Imalat Insaat Muhendislik San.Ve Tic, Shen LTD և Standard Group LLC կազմակերպություններին:

11. Պաշարներ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հումք և նյութեր	577,575	640,211
Անավարտ արտադրանք	150	3,419
Պատրաստի արտադրանք	962,516	264,405
Ապրանքներ	1,046,594	937,910

2,586,835	1,845,945
-----------	-----------

Բանկային վարկերն ապահովելու նպատակով՝ Ընկերությունը գրավադրել է պաշարներ՝ 1,966,796 հազ. դրամի:

12. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի	2014թ.
	31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	444,408	454,503
Տրված կանխավճարներ	366,092	644,965
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	267,552	301,343
Այլ դեբիտորական պարտքեր	222,525	8,470
	<u>1,300,577</u>	<u>1,409,281</u>

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը որոշելիս հաշվի է առնվում դեբիտորի պարտքի մարման ժամանակացույցի ցանկացած փոփոխություն՝ սկսած պարտքի առաջացման պահից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Հավաքագրելիության ռիսկի կենտրոնացումը հաճախորդների համար սահմանվում է՝ հիմք ընդունելով դրանց մեծությունը և կապակցված լինելու փաստը:

Տրված կանխավճարները Ընկերությունը հիմնականում կատարել է հունքի ձեռքբերման նպատակով:

Դեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

13. Դրամական միջոցներ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի	2014թ.
	31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամարկղ	67,289	60,268
Մնացորդներ բանկերում	3,986	4,746
	<u>71,275</u>	<u>65,014</u>

14 Սեփական կապիտալ

14.1 Կանոնադրական կապիտալ

Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ բան նշված չէ

	Բաժնե-	Բաժնե-
	տոմսեր	տոմսեր
	2015թ.	2014թ.
Թողարկված և ամբողջովին վճարված բաժնետոմսեր		
Հասարակ բաժնետոմսերի քանակը՝ յուրաքանչյուրը 10 հազար	478,100	335,000
Արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակը՝ յուրաքանչյուրը 10	68,300	-

Ընկերության բաժնետոմսերը կազմում են 478,100 սովորական անվանական բաժնետոմս, որոնց յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 ՀՀ դրամ, ինչպես նաև արտոնյալ բաժնետոմսեր 68,300 հատ յուրաքանչյուրը 10 հազար դրամ: Արտոնյալ բաժնետոմսերի 100 տոկոս բաժնեմասը պատկանում է Վերակառուցման և Ջարգացման Եվրոպական բանկին:

14.2 Էմիսիոն եկամուտ

Վերականգնման և Ջարգացման Եվրոպական բանկը ձեռք է բերել 68,300 հատ արտոնյալ բաժնետոմս, որի դիմաց վճարել է 1,416,000 հազար ՀՀ դրամ: Արտոնյալ բաժնետոմսի արժեքն է 10,000 ՀՀ դրամ՝ այսինքն (68,300 հատ * 10 հազար դրամ = 683,000 հազար դրամ): Էմիսիոն եկամուտը ստացվում է 733,000 հազար դրամ (1,416,000 հազար դրամ - 683,000 հազար դրամ):

14.3 Շահաբաժիններ

Ընկերությունը 2015թ. Շահաբաժին չի հայտարարել:

15. Վարկեր և Փոխառություններ

Հազար դրամ	Ոչ ընթացիկ		Ընթացիկ	
	2015թ.	2014թ.	2015թ.	2014թ.
Վարկեր	6,922,479	5,811,582	1,262,194	908,796
Ակրեդիտիվ	155,284	152,466	-	-
Ֆին. վարձակալություն	4,450	--	-	-
Փոխառություններ	-	-	799,288	1,420,000
Պարտատոմսեր	1,937,695	1,902,526	23,909	18,491
	<u>9,015,458</u>	<u>7,866,574</u>	<u>2,085,391</u>	<u>2,347,287</u>

Բանկային վարկերն ապահովվելու նպատակով՝ Ընկերությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 1,397,017 հազար դրամի գնահատված արժեքով շենքեր, հողամասեր, հոսքագծեր, մեքենաներ և սարքավորումներ, շրջանառու միջոցներ: Գրավադրված միջոցների մի մասը պատկանում է Ընկերությանը, մյուս մասը կապակցված կողմերին:

Ընկերությունը ստացել է վարկեր հիմնականում ՎՋԵԲ-ից միջինը 6.7% տոկոսադրույքով, մարման ժամկետը 2021թ. դեկտեմբեր, ինչպես նաև էյչ Էս Բի Սի Հայաստան ՓԲԸ բանկից միջինը 8% տոկոսադրույքով, մարման ժամկետը առավելագույնը 7 տարի ժամկետով:

Ընկերության կողմից թողարկվել է 40,000 (քառասուն հազար) հատ պարտատոմս 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով 11 % տոկոսադրույքով:

Անտոկոս փոխառություններն ստացվել են Սամվել Բեգլարյանից՝ կապակցված կողմ 604,701 հազար ՀՀ դրամ և 402,246 ԱՄՆ դոլար:

16. Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը հետևյալն է՝

Հազար դրամ	2014թ.	
	2015թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարեսկզբի մնացորդ	(756,747)	(772,754)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ձանաչված փոխհատուցում (տես ծանոթագրություն 26)	33,458	16,007
Տարեվերջի մնացորդ	<u>(723,289)</u>	<u>(756,747)</u>

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2015թ. հունվարի 1	Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ձանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Ոչ նյութական ակտիվներ	238	584	822
Արձակուրդի պահուստ	15,769	(1,256)	14,513
	16,007	(672)	15,335
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ	(772,754)	34,130	(738,624)
	(772,754)	34,130	(738,624)
Զուտ արդյունք հետաձգված հարկային ակտիվներ	(756,747)	33,438	(723,289)

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2014թ. հունվարի 1	Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ձանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	238	238
Արձակուրդի պահուստ	13,703	2,066	15,769
	13,703	2,304	16,007
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ	(786,457)	13,703	(772,754)
	(786,457)	13,703	(772,754)
Զուտ արդյունք հետաձգված հարկային ակտիվներ	(772,754)	16,007	(756,747)

17. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	575,850	1,373,678
Ստացված կանխավճարներ	1,119,234	852,469
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	194,898	89,039
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	20,656	37,897
Չօգտագործված արձակուրդի գծով պահուստ	72,564	78,846
Այլ կրեդիտորներ	-	99,988
	1,983,202	2,531,917

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություն, որն ապահովում է բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

18. Հասույթ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Արտադրանքի վաճառքից հասույթ	3,031,282	2,724,356
Ապրանքների վաճառքից հասույթ	471,495	905,140
Շինարարական աշխատանքների կատարումից հասույթ	68,541	93,635
Ծառայությունների մատուցումից հասույթ	199,238	40,609
	3,770,556	3,763,740

19. Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Նյութածախս	1,050,467	1,396,094
Աշխատավարձ և սոց. վճարներ	498,396	164,246
Մաշվածություն	454,636	82,123
Իրացված ապրանքի ինքնարժեք	287,283	609,177
Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեք	80,413	89,128
	2,371,195	2,340,768

20. Այլ եկամուտներ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Պաշարների իրացումից	33,908	15,788
Նյութական վնասի փոխհատուցում	695	11,705
Կրեդիտորական պարտքի ներումից եկամուտ	12,706	612,647
Վերագնահատումից եկամուտ	-	225,000
Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթ	9,917	27,175
Վարձակալությունից եկամուտ	7,285	
Այլ եկամուտներ	3,595	12,188
	68,106	904,503

21. Իրացման ծախսեր

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և սոց. վճարներ	161,669	194,943
ՀՄ նորոգում և սպասարկում	3,603	4,964
ՀՄ Մաշվածություն	46,475	41,139
Տրանսպորտային ծախսեր	237,528	193,058
Վառելիքի ծախսեր	60,632	64,353
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	2,679	14,984
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր	15,834	73,767
Կապ, կոմունալ և գրասենյակային ծախսեր	25,168	47,624
Վարձակալության ծախսեր	68,126	143,489
Այլ ծախսեր	39,273	51,362
	660,987	829,683

22. Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
------------	-------------------------------------	----------------------------

	տարի	ավարտված տարի
Աշխատավարձ և սոց. վճարներ	59,309	67,758
ՀՄ նորոգում և սպասարկում	42,304	53,451
ՀՄ Մաշվածություն	20,864	18,335
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	6,107	9,399
Հաղորդակցման և գրասենյակային ծախսեր	18,853	21,171
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	26,908	35,824
Բանկային ծառայության ծախսեր	10,281	12,368
Զփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	1,988	7,004
Այլ ծախսեր	12,729	11,412
	<u>199,343</u>	<u>236,722</u>

23. Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Պաշարների իրացումից	32,187	10,993
ՀՄ մաշվածություն և ամորտիզացիա	9,099	-
Անհուսալի կրեդիտորական պարտքի դուրս գրում	89,244	-
Ծախսեր տույժերից, տուգանքներից	46,247	69,031
Արժեքների փչացումից, պակասորդից	9,911	221,833
Արտարժույթի փոխարկումից ծախս	12,578	-
Վարձակալության գծով ծախսեր	16,045	10,368
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	40,870	34,868
Անհատույց տրված ակտիվներ	6,085	12,093
Այլ ծախսեր	34,793	7,038
	<u>297,059</u>	<u>366,224</u>

24. Ֆինանսական ծախսեր

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վարկերի գծով տոկոսային ծախսեր	720,899	625,400
Պարտատոմսերի տոկոսային ծախսեր	218,089	199,746
Զուտ ֆինանսական ծախսեր	<u>938,988</u>	<u>825,146</u>

25. Այլ ֆինանսական հոդվածներ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը		
Դրամական միջոցներ	2,821	2,041
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	(20,035)	49,316
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	25,451	(193,762)
Տրամադրված փոխառություններ	(98,763)	248,224
Ստացված փոխառություններ և վարկեր	19,747	(1,123,238)
	<u>(70,779)</u>	<u>(1,017,419)</u>

26. Շահութահարկի գծով փոխհատուցում

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	2,570	66,828
Հետաձգված հարկ	(33,458)	(16,007)
	<u>(30,888)</u>	<u>50,821</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2015թ.	Արդյունավետ հարկային դրույթաչափ (%)	2014թ.	Արդյունավետ հարկային դրույթաչափ (%)
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի		դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	
Վնաս մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ՝	(2,194,675)		(947,719)	
Շահութահարկ՝ 20% (2015թ.՝ 20 տոկոս)	(438,935)	(20.00)	(189,544)	(20.00)
Զնվագեցվող ծախսի ազդեցությունը	408,047	18.59	240,365	25.36
Շահութահարկի գծով ծախս	(30,888)	(1.41)	50,821	5.36

27 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի և այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ՝ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք համարվում են ընդունելի տվյալ հանգամանքներում:

27.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության հանդգնամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Հետաձգված հարկի գնահատում

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 16-ում, ճանաչվել է 723,289 հազար դրամի հետաձգված հարկեր: Հետաձգված հարկային ակտիվը ձևակերպվում է չօգտագործված արձակուրդի պահուստով: Հետաձգված հարկային պարտավորությունը ձևակերպվում է հիմնական միջոցների մաշվածության հարկային և ֆինանսական հաշվարկի տարբերությունից: Ընկերության ղեկավարությունը հավատացած է, որ Ընկերությունը ապագայում կունենա բավարար հարկվող շահույթ, որպեսզի փոխհատուցի հետաձգված հարկային ակտիվները: Եթե Ընկերությունը ապագայում չկարողանա ստանալ հարկվող շահույթ, ապա հետաձգված հարկային ակտիվները չեն փոխհատուցվի:

28 Ֆինանսական գործիքներ

28.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.7-ում:

28.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ

2015թ. դեկտեմբերի

2014թ. դեկտեմբերի

	31-ի դրությամբ	31-ի դրությամբ
Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	444,408	462,973
Փոխառություններ	-	1,711,280
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	71,275	65,014
	<u>515,683</u>	<u>2,239,267</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ամորտիզացիոն արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	11,100,849	10,213,861
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	669,070	1,590,409
	<u>11,769,919</u>	<u>11,804,270</u>

29 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ընկերությունը իր բնականոն գործունեության ընթացքում ենթարկվում է շուկայական (որը ներառում է արտարժույթային), պարտքային և իրացվելիության ռիսկերի:

29.1 Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ընկերության գործունեությունն ուղղակիորեն ենթարկվում է արտարժույթային, տոկոսադրույքային ռիսկերի փոփոխությունների ազդեցությանը և կապիտալի գնային ռիսկին (տես՝ բ) ստորև):

բ) Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Արտարժույթային ռիսկը Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վրա ունի հետևյալ ազդեցությունը՝

Հոդված

2015թ.	Հայկական դրամ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	Ռուբլի
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	378,621		4,319	61,468
Փոխառություններ				
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	70,894	44	335	2
	<u>449,515</u>	<u>44</u>	<u>4,654</u>	<u>61,470</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Վարկեր և փոխառություններ	1,184,487	735,823	9,180,539	
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	423,258	139,459	100,360	5,993
	<u>1,607,745</u>	<u>875,282</u>	<u>9,280,899</u>	<u>5,993</u>
Զուտ արդյունք	<u>(1,158,230)</u>	<u>(875,238)</u>	<u>(9,276,245)</u>	<u>55,477</u>

Հոդված

2014թ.	Հայկական դրամ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	Ալլ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	382,072	-	80,901	-
Փոխառություններ	-	116,398	1,594,882	-

Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	63,389	1,415	208	2
	<u>445,461</u>	<u>117,813</u>	<u>1,675,991</u>	<u>2</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Վարկեր և փոխառություններ	1,780,752	7,355,613	1,077,496	-
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	605,211	269,305	715,893	-
	<u>2,385,963</u>	<u>7,624,918</u>	<u>1,793,389</u>	<u>-</u>
Զուտ արդյունք	<u>(1,940,502)</u>	<u>(7,507,105)</u>	<u>(117,398)</u>	<u>2</u>

Ընկերությունը հիմնականում ենթարկվում է Եվրոի և ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի ազդեցությանը: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ Եվրոի և ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամի 12% (2014թ.՝ 12%) : 12%-ը (2014թ.՝ 12%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 12%-ով (2014թ.՝ 12%): Զգայունության վերլուծությունը ներառում է կապակցված և ոչ կապակցված կողմերից փոխառությունները: Բացասական ցուցանիշը նվազում է վկայում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և սեփական կապիտալում, երբ արտարժույթն արժեքովում է դրամի նկատմամբ:

	Եվրոյի ազդեցություն		ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն	
	2015թ.	2014թ.	2015թ.	2014թ.
Ծախս	(105,029)	(900,853)	(1,113,149)	(14,088)
	<u>(105,029)</u>	<u>(900,853)</u>	<u>(1,113,149)</u>	<u>(14,088)</u>

գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նշանակալի պարտքային ռիսկի կենտրոնացում առկա չէ: Առավելագույն պարտքային ռիսկը ներկայացված է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքով:

դ) Իրացվելիության ռիսկ

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ պահելով բավարար դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես նաև բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ ժամանակին գործառնական պարտավորությունները մարելու նպատակով:

29.2 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը առավելագույնին հասցնելով բաժնետերերի եկամուտները՝ փոխառու և կապիտալ միջոցների օպտիմալ համապատասխանություն ապահովելու միջոցով:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալը, կուտակված շահույթը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են վարկերը և փոխառությունները՝ բացահայտված ծանոթագրություն 15-ում:

Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը, որպեսզի ապահովի փոխառու միջոցների և սեփական կապիտալի մնացորդների առավելագույն օպտիմալ համապատասխանություն, որը վերլուծվում է՝ հաշվարկելով հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի
------------	---------------------------	---------------------------

	դրությամբ	դրությամբ
Ընդհանուր փոխառություններ	11,100,849	10,213,861
Հանած՝ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(71,275)	(65,014)
Զուտ պարտավորություն	11,029,574	10,148,847
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	6,876,436	6,193,223
Ընդհանուր կապիտալ	17,906,010	16,342,070
Ֆինանսական լծակ	61.60	62.10

29.3 Իրական արժեք

Ղեկավարության համոզմամբ՝ ֆինանսական հաշվետվություններում ամորտիզացված արժեքով ձանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները գրեթե հավասար են դրանց իրական արժեքին:

30 Պայմանականություններ

30.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին:

Ընկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել վարկատուների հանդեպ անվճարունակությունը, խաթարված հեղինակությունը, ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Ընկերության իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ:

30.2 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը՝ իր ակտիվների, գործունեության ընդհատման կամ երրորդ կողմերի պարտավորությունների հանդեպ, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների պատահարներից հասցված վնասի մասնակի ապահովագրություն չունի:

30.3 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

31.1 Վերահսկողություն

Ընկերության կապակցված կողմերն են՝

Շեն Ջորջիա ՍՊԸ	Ընկերության ասոցիացված կազմակերպություն – 35% բաժնեմասը պատկանում է Ընկերությանը ,
Սամվել Բեգլարյան	Ընկերության խոշոր բաժնետեր, Վերահսկվում է Սամվել Բեգլարյանի ընտանիքի մտերիմ անդամի կողմից:
Քոնսթրաքշն էյեն Ընդ Սերվիս ՍՊԸ	

Շեն Ջորջիա ՍՊԸ

2015թ-ին Ընկերությունը Շեն Ջորջիա ՍՊԸ-ին վաճառել է 95,633 հազար դրամի ապրանքներ : 31.12.2015թ. դրությամբ Շեն Ջորջիա ՍՊԸ-ի պարտքը կազմում է 4,319 հազար ՀՀ դրամ: 2015թ-ին Ընկերությունը Շեն Ջորջիա ՍՊԸ-ից ձեռք է բերել 20,398 հազար դրամի ապրանքներ, որի գծով 31.12.2015թ. դրությամբ Ընկերությունը պարտք է մնացել 13,675 հազար դրամ:

Սամվել Բեգլարյան

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը Սամվել Բեգլարյանին պարտք է մնացել 731,203 հազար ՀՀ դրամ և 439,600 ԱՄՆ դոլար փոխառություն: 31.12.2015թ. դրությամբ Ընկերությունը Սամվել Բեգլարյանին պարտք է մնացել 604,701 հազար ՀՀ դրամ և 402,246 ԱՄՆ դոլար փոխառություն:

Քոնսթրաքշն էյեն Ընդ Սերվիս ՍՊԸ

31.12.2014թ.-ի դրությամբ Քոնսթրաքշն էյեն Ընդ Սերվիս ՍՊԸ-ից ստացված կանխավճարը կազմում է 777,819 հազար ՀՀ դրամ : 31.12.2015թ.-ի դրությամբ Քոնսթրաքշն էյեն Ընդ Սերվիս ՍՊԸ-ից ստացված կանխավճարը կազմում է 774,438 հազար ՀՀ դրամ :

32.2 Գործարքներ ղեկավարության հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը՝

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ	12,787	10,744

www.4AConsulting.am